

била 4.41 м. широка и 1.40 м. дълбока, голѣми желѣзни врата, споредъ срѣдневѣковния обичай, се спускали отгорѣ надолу въ два малки улея 0.18 м. широки и 0.2 м. дълбоки. Отъ дѣсната страна на портата — кога се влиза — е имало едно грамадно здание, върху основитѣ на което е билъ построенъ турския конакъ, сега правителственъ домъ. Отъ това здание къмъ югъ се простира крѣпостний зидъ на 31 раскрача и се е свършвалъ вѣроятно съ една кула. Понататѣкъ зидътъ се е продължавалъ чакъ до морето и на нѣколко точки е имало кули. За по-добро разгледвание и изучаване на укрѣпленията, археолозитѣ Братия Шкорпилови, отъ трудоветѣ на които и заемаме тѣзи си бѣлѣжки, ги раздѣлятъ на три дѣла: а) западна укрѣпителна линия; б) южна укрѣпителна линия и в) сѣверна укрѣпителна линия.

Въ Месемврия често пѣти ископаватъ основи отъ стари здания, но при несистематическото раскопаване неможе да се добива ясно понятие за тѣхното минало. Любопитенъ е подземниятъ каналъ, намѣренъ въ западната махала на града, когато копали кладенецъ въ една къща. Тадѣва още въ турско вуѣме, при копанието основи за една сграда, намѣрили ягкъ сводъ, който немогли да растрожатъ. Каналътъ е широкъ до 1 метръ и високъ колкото единъ човѣшки бой. Хората които го издирили, ходили низъ него югозападно до 50 раскрача надалечъ и понататѣшното върване било невъзможно, понеже сводътъ билъ проваленъ.

Къмъ срѣдневѣковнитѣ християнски паметници причисляватъ западнитѣ отъ старитѣ християнски врѣмена красиви черкви, построени по византийски стилъ. Месемврийскитѣ черкви сж истински бисеръ на паметницитѣ въ Българско. Голѣмата имъ часть е на пропадение, другата пъкъ е поправена отъ послѣ, или по-добръ да се каже исхабена отъ недобрия вкусъ прѣвъ врѣмето на турското владичество.

1. *Старата митрополия* е най-старата и най-голѣмата отъ Месемврийскитѣ черкви. Тя е построена по първоначаленъ християнски стилъ. Формата на основитѣ ѝ е правоъгълникъ дългъ 19.50 м. и широкъ 18.76 м. Височината отъ пода до най-високата часть на покрива е била приблизително 11 метра. Зидоветѣ сж отъ недѣлани каменье, хоросанъ и тухли по 5 реда; сводоветѣ сж сглобени само отъ голѣми